

J E L E N K Ö R.

37. szám.

Pest, szerda. Május 9.

1832.

Foglalat: Magyarország (közlés a' m. t. Társaság Igazgatósága részéről. Zabolcsi tisztválasztás 's az új Tisztikar nérsora. Pótlék a' bihari tisztújításhoz. Patacsich. Zalogházi tisztnevezés. Budapesten a' kereskedés. Debreczeni vásár). Anglia (Fergusson indítványa a' lengyel nemzetiség ügyében). Franciaország (ministeriség iránti hírek. A' francia királyné munkás jótékonyága). Olaszország (St. Aulaire francia követ 's Bernetti Cardinal hivatalos jegyzéki. 450 francia elköltözte Auconából. Mária Luiza cs. kegyessége 's egyebek). Elegyhir. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

K ö z l é s

a' magyar tudós Társaság Igazgató Tanácsa üléséből:

Tegnap tartatván ez, mélt. gróf Széki Teleki József, főispán 's m. kir. udv. Tanácsos és Referendarius Ur előlülése alatt, felolvastatott abban:

I. Ó cs. kir. Főherczegségének a' Nádornak tudósítása az iránt, hogy ns Torontal vármegyéhez ment kegyes utasítása szerint, ezen tisztelt Vármegye az akademia pénztárnokához fogja küldeni azon 1104 ft., 24 krt. pengőben, melly ott a' magyar akademia tőkepénzeihez így gyüle össze:

Ecskai Lázár Ágoston adott 400 ft. Ivándai Karácson István 100 ft. Endrődy József 100 ft. Sztamorai Malenicz a Miklós 100 ft. Németi Damaszkín Antal 100 ft. Dadányi Koszta 100 ft. a' Nagy-kikindai kiváltáságot kösség 80 ft. a' N. Szentmiklósi járásban fekvő német kösségek 124 ft. 24 kr. pengőben.

II. felolv. nagymélt. Ürményi Ürményi Ferencz, cs. k. Aranykulcsos és val. belső titk. Tanácsos, fiumei Kormányzó alapító levele, mellyben az akademia tőkéjéhez 2000 pengő forintot áldoz 's ennek kamatját százától hatával e' f. eszt. május hónapja 1sője oita fogja fizetni.

III. felolv. Jozsási Purgly György Táblabírónak 's a' n. győri Evangelicusok gyülekezete felügyelőjének levele, melly mellett a' győri Evangelicusok nevében a' magyar akademia tőkepénzeihez 231 ft. 14 kr. küldö pengőben, az e' képen adatván össze:

Andrásy Pál özvegye adott 24 kr., ns Balogh Károly 24 kr., ns Baráth János 24 kr., Barrabás Antal 1 ft., ns Bodroghy Adám 1 ft., ns Bodroghy József ügyvéd 5 ft., Bóka Istv. 1 ft., Bösze Péter 2 ft., Czech János polgármester és a' magyar tudós társaság rendes tagja 6 cs. k. aranyat, azaz 27 ft., Czumpf Mátyás 10 ft., Deutsch

Samuel 2 ft., ns. Dorner József 20 ft., dr. Dorner Mihály 10 ft., Eckstein Leonhard 1 ft. 12 kr., ns. Eöry Adám Győr vármegye esküttje 2 ft. Falk Lajos 24 k., Fekete István 24 kr., ns. Ferenczy József 4 ft., Gran Gottlieb seb-orvos 1 ft., Győri András professor 2 ft., Haas István 24 kr., Haiter Adám 2 ft., Hatos Mihály táblabíró és ügyvéd 24 kr., Hechtl András 24 kr., Henffel Samuel 2 ft., ns. Horváth Ferencz 24 kr., ns. Horváth Daniel 2 ft., Horváth Janos 1 ft., Hüffner Keresztely 10 ft., Hutlösz Samuel 5 ft., ns. Kozma Sándor 4 ft., Lakatos János ell-mőr ns. Győr városa árva hivatalánál 2 ft., Lehner János 2 ft., Mansperger István 40 kr., ns. Mendel István ügyvéd 's a' gyülekezet levéltárnoka 2 ft., ns. Mészáros Sándor 2 ft., Muth János 3 ft., ns. Nagy András 1 ft., ns. Nagy István (idősb) a' gyülekezet curatora 15 ft., ns. Nagy István (ifjabb) Győr várm. mezei biztosa 1 ft., ns. Nagy Sándor 10 ft., Németh Pál 24 kr., ns. Perlaky Daniel 10 ft., Preng Samuel 40 kr., Preng Mihály 48 kr., Jozsási Purgly György táblabíró 's a' gyülekezet felügyelője 20 ft., Jozsási Purgly János táblabíró 10 ft., Rack János György 1 ft., Rack József 12 kr., Rehle Benedek 24 kr., Schmidt Pál 1 ft., Schrikker László 24 kr., Simonyi István 30 kr., Stinner Samuel 10 ft., Szalay András 24 kr., Tóth Sándor 24 kr., Tóth József 24 kr., Új János 24 kr., ns. Vörös István 1 ft., ns. Vörös János (idősb) 10 ft., ns. Vörös János (ifjabb) 24 kr., ns. Vörös János özvegye 4 ft., ns. Vörös Mihály 1 ft., ns. Vörös Samuel 24 kr. pengőben.

IV felolv. Báró Tót-prónai és Blatniczai Prónay Sándor, cs. k. aranyk. és az Evangelicusok 4 Superintendentiája fő Inspectorának, a' magyar akademia igazgató tagjának alapító levele, mellynek erejével az említett akademia tőkepénzeit 2000 pengő forinttal neveli 's magát százától hatával leendő kamat fizetésre kötelezi 1832. Jan. 1ső-jétől.

V. Az igazgatóság, Nyíri István sárospataki professzort, kit a' társaság februarius 17dikén 1831ben levelező tagjául választta, most a' mathesis osztályába vidéki második rendes taggá nevezte. Pesten, május 8dikán 1832.

közli

Döbrentei Gábor
titoknok.

Tek. Szabolcs vármegye f. e. május 2ik 's következő napjain tartá Nagy-Kállóban tisztújítási székét, a' jegyzőkönyvi hiteles kivonat szerint szavazási 's felkiáltási uton e' következő választással: első alispán Baji Patay István 2970 szóval; másod alispán N.-Kállói Kállay Gergely 1628 sz.; főjegyző Szolnoki Jármy Imre; tiszt. főjegyző gróf Desewffy Emil; első aljegyző Erős Lajos; második Patay László; levéltárnok Vályi Sándor; pertárnok Kelemen György; hadi főadószedő Kállay Menyhért; házi főadószedő Bezdédy László; számvévő Hetey Gedeon; első főügyvéd Olasz Mihály; második Zoltán Mihály; első alügyvéd Kastal Imre; második Szikszay József; várnagy Krasznay József; a' kisvárdai járásban: főszolgabíró Póznér Antal; alszolgabírák Eröss György 's Péchy László; esküttek Szentmárjay Károly, Ferencz Ignác 's Füzeséry Lőrincz; adószedő Szögyényi Gábor; biztos Filep Antal; adóhajtó biztos Csernyánszky János. — A' nádudvari járásban: főszolgabíró Szunyoghy Sándor; alszolgabírák Kállay Károly 's Erdődy István; esküttek Szunyoghy Daniel, Farkas Imre 's Jánky András; adószedő Czikó Mihály; biztos Déry Károly; adóhajtó biztos Katona Lajos. — A' dádai járásban: főszolgabíró Kelcz János; alszolgabírák Bégányi Antal 's ifj. Bónis Samuel; esküttek Mikecz Ferencz, Sepsy István 's Mikecz Pál; adószedő Kriston András; biztos Papp Antal; adóhajtó biztos Papp Károly. — A' batori járásban: főszolgabíró Vay Dienes; alszolgabírák Jármy László 's Eröss Ferencz; esküttek Fejér József, Hunyady Sándor 's Jármy András; adószedő Jármy Dienes; biztos Szabó Albert; adóhajtó biztos Ujlaki István; raktári (magazinalis) biztosok Kriston János és Homonnay Pál. Kiadta Jármy Imre főjegyző.

Pótolék a' bihari tisztújításhoz: Minekutána a' nemes megye országgyűlési követő 's első alispánja T. M. N. Sombori 'Sombory Imre ur több esztendőig dicséretesen viselt

hivataláról előre 's ez uttal is lemondott 's candidáltatni nem akart; mint szinte a' 2ik alispán T. Klobusiczi Klobusiczky János ur is többekkel együtt, Vázsonykői gróf Zichy Ferencz Ó Exja megyénk szeretve tisztelt főispánja, a' szoros igazságot, valódi érdemet, közvéleményt 's a' Nemesség bizodal-mát tévén e' sulyos munkában sinórmértékül, példás tettének azonnal tapasztalá o-hajtott szép sikerét; ugyanis a' választást a' legszebb mérsékletű rend koronázta kezdettől végiglen, mert első alispántól kezdve a' következő tiszt urak választatását is, érdemikhöz képest kitetsző 's nevezetes szótöbbség, a' felkiáltásokban pedig kitünő harsányabb taps jelelé ki. Gyönyörű volt szemlélni az igen nagy szamu nemesség példás tartózkodásu viseletét, 's azon közbuzgal-mát, melly szerint minden hivatalágra, csak nem minden különbség 's kedvezés nélkül, a' legméltóbbakat tünteté ki; a' gyöngébbeket is mindazáltal kimélve minden megszo-moritástól. Örömmel 's megelekedve hagyá el a' főkormányzó szives megyéjét; nyugodva kíséri áldásával a' megye főispánját; uj erővel fog a' választott tiszt kar hivatalá-hoz, mellyet a' közbizodalom ruháza reája.

Fels. urunk Patacsich József, sz. kir. Pest város kanczellariája expeditorának valamint tavál Revisnyei gr. Reviczky Ádám m. k. udv. Főkanczellár Ó Exja által, ugy az idén is a' m. k. kormány hivatalok utján méltóztatott kegyelmes kir. tetszését kijelen-tetni azon munkás mesterséggel készült ver-sezetiért 's kőiratu (lithograph) symbolikai rajzok közre bocsátásiért, mellyekkel a' fen-nevezett tiszt ur jobbágyi mérték. 's határ-talan hódolása zálogául 1828 óta az ország-ló ház iránt időszakonként szinte minden szü-letési, koronázási 's egyéb udvari ünneplő al-kalommal csüggedhetlen vala tisztelkedni. Magyar, diák 's német nyelvű különféle szerzeményeit a' haz. 's külf. tudósítások 1828diki 46; 1829diki 6, 13, 23, 37; 1830diki 14; 1831diki 15, 24, 20, 25, 29, 19, 32; 1832diki 13, 5, 6, 19; a' budai

német
1830di
1832di
1829d
met u
bécsi
1ső;
mai
mellet

A
a' pes
zálogó
uj ala
ber J

F
gyaror
li 4
Zemli

I
mind
mény
donos
hihet
lézen
ges g
kozza

ják,
ra,
volt
's le
pály
a' t.
ham
olaj
volt
tett
reka

lek
háza
polg
teve
czár

német újság 1828diki 47; 1829diki 24, 89; 1830diki 13, 80; 1831diki 14, 19, 32; 1832diki 14, 21; a' bécsi allg. Theaterzeit. 1829diki 23, 's 1831diki 27; a' pozsonyi német ujság 1830diki 31 's 1831diki 33; a' bécsi Zeitschrift für Kunst, Liter. 1832diki 1ső; 's a' Beobachter 1830diki 310dik számai olly annyira magasztalák, hogy azok mellett minden további dicséret elnémulhat.

A' nagymélt. m. kir. helytartó Tanács a' pesti zálogháznál ujlag alapított másod zálogórségre Bodányi Venczelt; 's a' szinte új alapításbeli jegyzőkönyv-iktatóságra Gruber Józsefet nevezé ki.

Fens. Ferdinand kir. főherczeg 's magyarországi kormányzó majus 4dikén hajnali 4 órakor indult 1ső Ferencz gőzhajón el Zemlinbe.

Budapest: Itt most a' kereskedés minden ágaiban bágyadoz. Az áru természetény kevés, 's a' közalgó juhnyirés tulajdonost 's vásárlót egyiránt falura csal; mint hihető medardig már nem fordul jobbra e' lézengő állapot; a' közepszerű 's közönséges gyapjut azonban néha még is csak tudakozzák szunyátán.

Mint Debreczenből majus elsőjéről írják, ott alig emlékezhetni jobb keletű vásárra, mint most legközelebb a' sz. györgyi volt; minden kézmű, főkép gyapat, selyem, 's len áru, minden természetény, főkép a' pályinkanemek, olaj, hamuzsír, faggyu 's a' t. kapkodva keltek 's jó áron, p. o. a' hamuzsír mázsája 8—9 $\frac{1}{2}$ frton pengőben, az olajé 11 $\frac{1}{2}$ —12tón, 's a' t.; gyapju igen kevés volt, 's a' jövő nyirésre számos alku kötött jó áron; még az apró kalmárság is derekasan pénzelt.

A N G L I A.

Fergusson ur indítványa a' Lengyelek ügyében ímez: Már előbb tudatám a' házzal, hogy figyelmét Lengyelország jelen polgári állapotjára fordítandom. Mióta ezt tevém, azóta megkaptuk Angliában az orosz czár febr. 26dikán kibocsátott manifestumá-

nak mását, melly Lengyelország nemzetiségét 's függetlenségét elenyészteti 's azt orosz tartománnyá változtatja. Most már azon kérdést akarom Britannia 's egész Europa szine előtt tenni: van e az orosz császárnak, ki a' bécsi congressustól csak bizonyos feltételek alatt kapá a' lengyel koronát, jusa: ezen ország függetlenségét sőt lételet is merő kény és kedv szerint megsemmisíteni? E' kérdés egész Európát érdekli. Lord Castlereagh, ki véleményem szerint szintolly őszinte mint buzgó védőjök volt a' szerencsétlen Lengyeleknek, felette férfias hangon szólalt fel a' bécsi congressuson Lengyelország régi független léte visszaállítása mellett, 's én az akkori alkudozásokra hivatkozom, midőn meg akarom mutatni, hogy Anglia köteles mindent a' mi hatalmában áll, elkövetni, hogy a' lengyel nemzetiség elenyésztét akadályoztassa. Buzgón vitatá akkor lord Castlereagh, milly érdekesen kívánja Europa java, hogy Lengyelország külön és független királysággá tétessék, 's Talleyrand, a' francia követ, szint ezen szempontot támogatá. Sőt maga az orosz császár is (Sándor) idegenkedett a' Varsói herczegségnek az orosz birodalommal egygyé tételétől 's azt nyilatkoztatá ki, hogy örömet feláldozza saját birtokinak egy részét, hogy Lengyelországot függetlenné tehesse. Végre, hosszu vitatások után elhatározott, hogy Lengyelország egy felség alatt legyen ugyan Oroszországgal, de minden más tekintetben független királyságot tegyen. névszerint független törvényhozással és saját haddal (armée) birjon 's egyedül az országgyűlés szabhasson adókat. Az europai hatalmak ezen congressuson adott nyilatkozási később egy szerződésbe vétetének fel, mellyet közelebről kell megtekintenünk, hogy lássa Anglia, mineműek a' köteleztetések, mellyeket ön magára vön. Részt vettek a' bécsi egyezésben minden nagyobb statusai Európának, 's kimondhatatlan gyalázat volna reájök nézve, ha minden szó és nesz nélkül alá vetnék magokat

azon gázolásnak, melyet Miklós császár amaz egyezés czikkelyein legujabban tett. Mert nem csak a' Lengyelország felosztásában közvetlen érdeklett hatalmasságoknak fontos azon egyezés. Minden nemzetnek, melly Oroszország nagy, tömérdek, elnyomasztó hatalma előtt áll, oka van ezen hatalom előnyomulását féltékeny szemmel tekinteni. — Én hiszem, hogy Sándor császár őszintén ohajtá a' szabad intézkedések lábra állítását a' lengyel királyságban; mert csakhamar a' bécsi gyűlés után egy igen szabadelmű (liberalis) rajzolatát bocsátá ki a' Lengyelországban alapítandó constitutionalis rendszernek. De fájdalom, sötét tanácsnokok győztek jobb érzésin 's egy boldogtalan pillanatban olly herceget küldé a' lengyel földre, kinek kegyetlensége oka lön mind azon borzasztó szenvedéseknek, mellyek utóbb e' hőslelkű nemzetet érék. Nincs olly csufság, nincs olly lealacsonyító tett, mellyel ez, just és alkotmányt lábbal tapodva, Varsó előkelőit nem vérzette. Ádáz dölyfe 's tyrannismusa meghaladott minden mértéket, mellyet emberek elviselhetnek, 's a' szerencsétlen Lengyelnek nem maradt egyéb mód kihallgattatást eszközteni panaszaira, mint fegyveres feltámadás. Azon constitutió, melly Lengyelországot az orosz birodalomhoz csatlá, mellynek fen-és megtartatását a' czár szent eskü mellett fogadá, minden tekintet nélkül sértetett meg. Biztosítva volt az által a' személy-és sajtó-szabadság; meg vala határozva, hogy rövid időszakokként az országgyűlés mulhatlanul össze fog hivatni, 's az adók csak a' nemzeti képviselők megegyezése után és szerint fognak beszédethetni; sőt olly annyira tiszteltetett abban a' lengyel nemzetiség, hogy Orosznak nem volt szabad nyilvános hivatalt viselni Lengyelországban, orosz tábor nem feketett annak földén, 's csak keresztül ment is azon, Oroszország fizeté ennek költségeit. Mind ezen határozások a' legnyilvánban, legdurvábban sértettek meg, egy, csak egy sem tartatott meg közülök.

Olly szorosán óvá meg a' charta a' személy szabadságát, hogy Lengyelt semmi vádra sem volt szabad három napnál tovább fogva tartani a' nélkül, hogy rendes birája elébe állittatnék, 's ha ez nem látná a' letartóztatás okát elegendőnek, a' fogoly tüsténti szabadon bocsátatása rendeltetett. De erre nem ügyelve a' nagyherceg (Constantin), a' legnevesb Lengyeleket tömlöczre 's vármunkákra viteté; Varsó legtiszteltebb polgárrival bünköntösben 's lenyírott fővel utszát söpörtetett. Szintolly kevéssé tartaték meg a' s a' j-tói szabadság. Alig élt ez egy nap; még az országgyűlési vitatások különösen biztosított nyilvánossága sem engedtetett meg. Már egyedül ez elegendő vala a' Lengyel függetlenségét megsemmisíteni; mert itt Angliában is elenyésznék minden szabadság, ha az alsóházat csak egy esztendőre képes volna valaki bezáratni. A' lengyel alkotmány ismételt megszegései igazolják a' lengyel támadást; de adott é ezen támadás Oroszországnak just, minekutána azt legyőzte, a' lengyel függetlenség általános elenyésztetésére? Szintilly jussal foszthattuk volna mi meg váltságítól lázadása után Irlandot, szintilly jussal tehattuk volna Scotiát angol tartományá, minekutána az a' királyi széket megváró praetendenst czéljában segíté. — Az orosz manifestum a' Lengyelek minden váltságít, a' legkisebbet is, mellynél fogva magokat függetleneknek mondhatnák, eltörlötte. Köteles tehát most minden, a' bécsi szerződésben részesült nemzet előállani 's Europa nevében kiszegzeni a' védpaizst Lengyelország felett. Melegül ver a' Francziák szive a' szerencsétlen nemzetért, 's Europa minden országiból Angliára 's Franciaországra néznek a' szabadság baráti védelmet reményelve. Bízom eljő majd az idő, mellyben reményök bételjesül. Mig Anglia 's Franciaország szövetkezve marad a' szabad lelkü institutiók fentartására, addig Europa függetlensége bátoritva van minden megtámadás ellen, tegye azt akárki, akármikép.

Mélyen
mellyek
mellyel
vekedő
nek el
szág ir
példájo
kelő sz
zőnek
politika
cziák
azt mor
nem lá
hogy M
egy tol
zetnek
getlens
volt e'
nagy l
pillant
a' sa
ország
marája
's én
ön mé
előbbi
rencsé
's hat
cziar
ményl
Sokat
ségé
gyessé
küldé
zül,
nek h
azt,
vány
eddig
Ó par
a' tö
tüstér
Ez az
Angli
nepile
Belgi

Mélyen sajnálom némelly hatalmasságok', mellyeket nevezni nem akarok, rettegését, mellyel őket Oroszország mind inkább nevedő hatalma eltölti. Félénkül mellőzének el ezek minden ellenző neszt Oroszország iránt, ámbár ez épen nem követvén példájokat, büszke-bátran mondá ki hadra kelő szándékát, mihelyt ezt czélaival egyezőnek látandja. Végre itt az idő, hogy ezen politika megkorlátoztassék. Midőn a' Francia királya egy ünnepeles beszédében azt mondá, hogy a' Lengyelek nemzetisége nem látand sérelmet, hitte volna e valaki, hogy Muszkaországnak meg fog engedtetni egy tollhuzással törteni el a' lengyel nemzetnek — a' vitézek legvitézbikének — függetlenségét? Nem elég e, hogy félszázadig volt e' szerencsétlen nemzet az összeesküdt nagy hatalmasságok áldozatja? — Kire pillantson részvét után a' hős nemzet, ha a' sz a b a d Angliára, a' sz a b a d Franciaországra nem? — Ez utóbbinak követkamarája viszhangoztatá uralkodója szavait, 's én reménylem: Franciaország nem fog ön méltóságából annyira kivetkezni, hogy előbbi nyilatkozását visszavonja 's a' szerencsétlen Lengyeleket előlőjük önkényének 's hatalmának feláldozza. Ha pedig Franciaország lépéseket tesz ezen ügyben, reménylem: Anglia követni fogja a' példát. Sokat csevegtek Miklós császár kegyességéről. Mivel bizonyította ő be ezen kegyességet? — Mivel? azzal hogy ezeket küldé Sibiának sivatagiba azon bátrak közül, kik e' bocsánat 's kegyelmi ígéreteknek hittének. E' szelid czár parancsolá azt, hogy a' lengyel tábornak azon maradványa, melly az autokrat hatalmának mind- eddig meg nem hódolt, egészen irtassék ki. Ő parancsolá meg egyik eszközének, hogy a' törvény formái elmellőztével ítélje el tüstént azokat, kiket bünösöknek vékend. Ez azt tartom, elég a' czár kegyelméről. Anglia köteles volt illy bánásmód ellen ünnepeleg protestálni. A' mit jónak találtunk Belgiumra 's Görögországra nézve, miért

nem tettük azt a' még boldogtalanabb Lengyelekre nézve? — Azon félelem védelme alatt, mellyet más országokban gerjeszteni tuda, Muszkaország bátran folytatja rendszerét. Mindenfelé veti sovárgó szemeit; vigyázzon Anglia, hogy majd Indiára ne pillantson. Erősen ahítja ugy is azt; 's már többször hallottuk tetemes befolyásu nagyaitól, hogy Oroszország szintugy megbirhatná India dolgait, mint maga Nagybritannia. — De látom osztozik az egész ház ebeli érzésimben 's hajlandó roszalni azon félénk tartózkodásu politikát, mellyet kormányunk Lengyelországra nézve, mint látszik, követett; azonban jól tudom azt is, hogy a' jelen pillanatban minden formaszerinti kifejezése a' ház érzésinek hasztalan volna, 's azért én azt most nem sürgetem. De kötelességemnek tartottam nyiltan előállani már egyszer e' fontos tárgy iránti gondolkodásommal, 's köszönöm a' háznak, hogy annak kifejtését annyi nyájassággal volt kihallgatni kegyes! — A' ház tapsai gyakran megszakaszták e' beszédet. Lord Althorp megdicsérvén előbb Fergusson ur beszédének mérsékelt, nemes hangját, így válaszolt: Az én nemes barátom, a' kül ügyek statutitoknoka szerfelett fontos foglalatosságban lévén távol, nekem kell azon keveset is elmondanom, mit a' ház e' tárgyban a' kormány egy másik tagjától vár vala. Mindeddig nem tudósittattunk hivatalosan arról, a' mi legujabban Lengyelországban történt, 's ez és egyéb okokból is bizonyosan nem kívántathatik tőlem, hogy kifejtsem most a' kormány e' tárgy iránti szempontit; azonban lehetetlen azt azon mély részvét és rokon-érzelem kifejezése nélkül érintenem, mellyet a' szerencsétlen Lengyelek sorsa mindenben gerjeszt, kinek csak valamennyire emberi szív dobog keblében. E' sympathiában, melly az egész házzal közös, higység el az urak, osztakoznak azzal a' cabinetnek minden tagjai. Szabad talán még azt is emlitenem, hogy a' britt kormány soha semmi ollyas nyilatkozást nem

tett, melly oda czéltott volna, hogy a' lengyel nemzetet utólsó, szerencsétlen kimenetelű, vitájára gerjessze. Fájjalom: hogy nincs hatalmamban ma többet mondhatnom e' tárgyról, de reményem: észrevételim rövidsége nem fog arra magaráztatni, mint-ha ez a' Lengyelek sorsa iránti hidegség vagy egykedvűségből származnék." —

Fergusson jun. 5dikére igére indítványa megújítását.

FRANCZIAORSZÁG.

Nem hihető, hogy Franciaország más-kor olly sokáig maradhatott volna teljes számu ministerium nélkül mint most, midőn minden gondolatja csak a' cholera, 's nem a' status ügye, mellynél fogva kormányának főtörő bajt nem okoz; helyesen mondhatni tehát hogy a' nép veszélyeztető cholera itt a' kormányt 's ministeriumot biztosítja. — A' chouanok naponként vakmerőbbek, nyugtalanabbak: minap a' Parthenay kapura gyalázatos proscriptumot függesztének, mellyben Filep Lajosra halálos ítéletet mondanak; legközelebb megint Vihièrs mellett a' községi órcsapattal viaskodtak.

Perier ur egészségi állapotja felől igen szemközt ellenkező híreket olvashatni. Né-melley francia hírlapok javulás utján mondják lenni, mások pedig főkép a' National nehezülés utján baját. A' börzén két féle minister-lajstrom keringett, egyikén állott Decazes, másikán Guizot, 's mind a' kettőn Humann; hanem e' lajstromok hitele csupa felekezeti érdekek pártos combinatióin épül. — A' Francziák cholera ellen a' seltersi vizet olly mennyiségben használják most, hogy szállíttatását is alig győzik.

April. 13dikáig, az allg. Zeit. szerint 40 ezernyi hagyák oda Parist a' cholera miatt. Mások szerint 120 ezer utilevél adatott ki.

A' tuilleriak fényes teremei nagy műhelyekké változtak, hol a' királyné fő felügyelő 's első munkás; reggeli 6 órakor össze ülnek az ifju herczegasszonyok 's folyvást kötnek, varnak koronás anyjok példája szerint a' szegények 's görcsmirigyes ü-

gyefogyottak számára, kiknek a' királyné az előbb adott 6,000 gyapat t ü s z ő n (Bauchbinde) felül most ismét 10,000 pamut takarót ajándékozott, 's már harmad ízben küld nagy summa pénzt a' zálogházba, a' szegényebb néposztály ruha darabjait kiváltani.

OLASZORSZÁG.

A' Diario di Roma így ir april. 21dikén: „Örömünkre szolgál főbb meghatalmaztatásnál fogva jelenthetnünk, hogy a' szent szék 's a' francia kormány közt kötött egyesség (lásd ezt alább) szerint az idegen seregeknek Anconából végső 's teljes kitakarodása még ugyan rövid időre elhalasztott; de azalatt is tökéletes és megnyugtató bizonyosságunk van, hogy azon borzasztó rendetlenségek, mellyeket az ezen városba (Anconába) gyült lázadók sepreje elkövette, nem fognak ismételtetni. A' törvényes hatalom itt egész szabadsággal 's erőhatással fog kifejtekezni. A' gonosztévők ezt előre ellátván, futással igyekeznek a' büntető igazság vesszője alól menekedni. Vegyenek példát magoknak 's okuljanak ezen mind azon tévelygők, kik bármelley nyilvános történeten hiu és kárhozatos reményekre gerjednek, 's győződjenek valahára meg, hogy a' francia kormány távol van a' lázító propaganda hitszegő planuminak gyámolításától, vagy épen valósításától.“

Jegyzék, mellyet gr. St. Aulaire statutoknok Bernetti ó Eminentijához Romába apr. 15dikén 1832. bocsátott: „Alig jutottak cardinal statutitoknok ó Eminentijája febr. 25 és 26dikán költ jegyzékci a' francia kormányshoz tudtára, azonnal meghagyatott az alólirtnak, nyilatkoztatná ki, hogy linea-hajóskapitány Gallois, az expeditionak Cubières general távolléte alatt vezére, utasításai ellen cselekedett 's ugyanazért Franciaországba vissza fog hivatni 's ott viseletéről számot adni. Midőn ó (az alólirt) e' rendelést ó Eminentijával tudatá, kötelessége vala egyszersmind ismétleni, hogy a' francia kormány érzése a' szent Szék iránt

nem változtak, 's mind folyvást tökéletes barátságiak, 's hogy a' pápa világi hatalmának fentartatása és birtokai teljessége 's függetlensége lesznek, valamint ezelőtt, ugy ezután is a' franczia politikának Olaszországban alapjai. Alólirt teljesíté ő Eminentijánál ebéli kötelességét — 's midőn azután engedelmet nyert a' szent Atya előtt udvarolhatni, nem mulasztott el semmit, a' mi meggyőzhető ő Szentségét, hogy csak egy boldogtalan félreértés zavarható meg egy két pillanatra a' jó egyetértést, mellynek újabb visszaállittatását ő Felsége, a' Francziák királya, legnagyobb elevenséggel ohajtja. De mivel magasb politikai tekintetek nem engedik az e' pillanatban Olaszországban fekvő franczia seregek tüsténti visszahívatását: kénytelen volt az alólirt kérni ő Szentségét, egyeznék meg, mint egy teljesen megtörtént dologban (comme à un fait accompli) azoknak Anconában létén; de egyszerismind meg volt az alólirtnak hagyva, hogy minden elégtételt ajánljon meg, minden egyezésmódra 's minden feltételekre hajolják, mellyek a' pápai kormány kívánsága szerint 's olyanok lesznek, hogy általok minden kétség elháríthatassék azon tökéletes egyetértés és szándék egyformasága iránt, melly Franciaország 's az olaszországi ügyekben érdeklött hatalmasságok közt szünetlenül fenáll 's mellyet több előbbi oklevél, jelesül a' franczia és ausztriai követek 's a' porosz és orosz ministerek a' folyó évi januárius 12dikén költ jegyzékeik nyilván kifejeztek. Fel lévén e' szerint minden akadály elhárítására hatalmazva, melly ezen ügy bevégeztét gátolhatná, reményli az alólirt, hogy ezen bevégzés haladék nélkül 's a' legbarátságosabban történik meg. Várja a' további közleteket is, mellyeket e' végre ő Eminentija nyujtand 's él az alkalommal megujítani 's a' t. — A' cardinal erre adott felelete mellett ugyan az nap megküldé a' franczia követnek azon feltételeket, mellyek alatt a' többi őt védő hatalmasságokkal egyértőleg megegyezik ő Szentsége, hogy

a' cardinal a' franczia seregek teljes eltakarodása ideje iránt értekezessék a' követel. E' feltételek itt következnek. 1) A' Rhone gabarron ujabban Anconába érkezett 450 franczia fegyveres azonnal hajóra száll Franciaországba (már eleveztek): 2) A' február 23dikán kiszállott seregek Olaszországban maradandásokig is a' római franczia követ parancsától fognak függeni, kit kormánya felhatalmazand, hogy azon seregek vezéréhez közvetlen küldhessen parancsokat. 3) Sem a' seregek, sem a' hajóosztály nem fognak, semmi szín alatt, szaporíttatni. 4) Nem szabad az Anconában maradó franczia seregeknek sánczmunkába kezdeni; az, mellyel most foglalatokodnak, azonnal megszüntetik 's többé elő sem vehető. 5) Mihelyest a' pápa kormányának az ausztriai seregek segítségére nem lesz többé szüksége, kérni fogja ő Szentsége ő cs. 's apost. kir. Felségét, huzná azokat vissza. Ugyanazon időszakában (epoca) hagyják el a' franczia seregek Anconát tengeren. 6) Az anconai fellegvárban mától fogva csupán pápai zászló lobogand. 7) A' franczia seregeknek tilalmas Ancona falai körén túl haladni, 's így azon szerződés 11dik pontja, mellyet Cubières general Constantini tábori szolgáltatóval (lieferans) mártz. 7dikén kötött, czéltalan 's el van törülve. 8) Az Anconában lévő franczia seregek tisztei és commandansai a' pápai igazgatás, név szerint a' politia munkásságát nem fogják akadályoztatni. 9) Az expeditio egész költségét 's a' franczia sereg minden kiadásit Anconában, Franciaország viselendi. 10) A' franczia követ ur (St. Aulaire) egy politikus agent fog a' franczia seregek commandansa mellé küldeni Anconába, ki erre elegendő felhatalmazottsággal a' jelen czikkelyek pontos végbehajtására ügyelend. — Más nap april. 16dikán a' franczia követ egy másik hivatalos jegyzék által tudatá a' cardinállal, hogy mind ezen feltételeket nagy készséggel fogadja el, 's mingyárt elküldendi követségi titoknok Beng-

not urat agenséül Anconába, 's hatalán kétség támadna ama' feltételek magyarázata iránt, ezt mint az igazság leghivebb tolmácsára magára a' cardinálra bízva, 's csak az 5dik pontnál jegyzi meg, hogy az ott említett időszakasz alatt nem érthet egyebet, mint azon időpontot, mellyben az ausztriai seregek is Olaszországból tettekpen 's valójában ki fognak takarodni.

Anconai városigazgatóvá a' delegatiói első tanácsnok neveztetett széles meghatalmazással 's a' politiatizstság gyámolítására 150 ember rendeltetett a' pápai őrkatonákból (gendarme).

Suffren lineahajó az anconai kikötőből april. 18dikán indult el 's 450 francia katonát szállít Franciaországba vissza. (I. felj). Harmincz szökevény Olasz ment velök, kiket a' francia kormány az Algerba küldendő idegenlegio közé zsoldjába fogadott. Anconából írják, hogy onnan 15dikén ujolag mintegy száz főre menő garázda csoport indult ki Pietra della Croce felé, hogy itt, valamint egy héttel azelőtt delle Grazie faluban, raboljanak, pusztítsanak. De a' falusi nép fegyvert ragadván „Éljen a' szent Atya!” kiáltások közt e' rabló csordát, a' városba visszahajtá. 17dikén éjjel ezen átkozott gonosztevékből ismét egy csapat csődült össze, 's az ájtatos Capucinus atyák ablakai alatt szörnyű ordítást és hatót vittek véghez. Remélhetni, hogy a' felebb érintett egyezésnél fogvást a' francia commandans részéről is minden alkalmas rendszabások megfognak tételni, az illyes borzasztó dolgok ezentuli meggátoltatásokra.

A' minapi gyakor földingások által megkárosult adózó népének inségenyhitésül kegyes volt felséges Maria Luiza császárné 's parmai herczegasszony tartományában háziadóját felére leszállítani 's elengedni; másik felét pedig csak esztendő mulva parancsolja beszédeni; a' többi terheket is szinte felnyire könnyíti 's ön magányos pénztárából pótolja. Ez valóban fejedelmi kegyesség.

Egy martz. 28dikán költ modenai levél után (a' velencei ujságban) ott egy összeküvést fedeztek föl, mellynek célja lett volna a' herczeg megöltével új lázadást támasztani; 2000 darab fegyver hozatott legközelebb a' városba, a' felfedező állítása szerint; házkutatások történtek tehát 's már többen mint gyanusak elfogattak, de mind-egyeddig semmi nyomára sem akadhattak a' követelt zendítésnek.

ELEGY HIR.

Brüsszelben is hitelt talált e' napokban azon hir, hogy a' kutakat 's eleséget mérgegyítéssel akarná valaki megrontani. April. 16dikán több illy gyanúba esett szerencsétlent a' politia ragadott ki a' nép sepreje körméi közül. (A' francia tartományi városokban is hasonló rendetlenségek történtek).

Pénzfolyamat:

Bécs (Majus 5ikén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	88 — p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{1}{2}$ — —
— 1820diki nyeres. kölesön	— — — —
— 1821diki	— — — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47 $\frac{1}{2}$ — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCent kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1147	— — — —

A' gabonának pesti piaczi ára Majus 8dikán 1832.

Pozs. m. vtó. gar	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	120	110	106 $\frac{2}{3}$	Zab	31 $\frac{1}{3}$	28 $\frac{2}{3}$	28
Kétszeres	84 $\frac{2}{3}$	80	76 $\frac{2}{3}$	Köles	40	36 $\frac{2}{3}$	—
Rozs	53 $\frac{1}{3}$	50	48	Köles-kása	106 $\frac{2}{3}$	—	—
Árpa	41 $\frac{1}{3}$	40	37 $\frac{1}{3}$	Kukoricza	41 $\frac{1}{3}$	40	36 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.